

# Tee ja muut taiteet

Paula Ylimannila

---

**Julkaisu:** Harukaze – Kirjoituksia Japanin kulttuurista.

**Numero:** 5.

**Julkaisupäivämäärä:** 9.6.2010.

**Julkaisija:** Japani-opinnot, Oulun yliopisto, Oulu.

**ISSN:** 1458-2899.

**URL:** [http://www oulu.fi/hutk/japani/Harukaze/Ylimannila\\_2010.html](http://www oulu.fi/hutk/japani/Harukaze/Ylimannila_2010.html)

**Asiasanat:** tee, chanoyu, teepuutarha, roji, shodô, kalligrafia, ikebana, kukkien asettelu, keramiikka, keramiikkataide, taidehistoria, taiteet.

---

*Nykyään japanilainen populaarikulttuuri on maailmalla ja myös Suomessa erittäin suosittua. Samalla perinteisemmät japanilaiset taidemuodot ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Mitäpä jos irrottautuisitkin hetkeksi kaikesta kiireestä ja tutustuisit teetilaisuuden kautta useampaan perinteiseen japanilaiseen taiteenlajiin.*

## JOHDANTO

*Chanoyuta* voidaan pitää omana taiteenlajinaan ja, kuten Minna Eväsoja kirjoittaa teoksessaan *Bigaku*, on chanoyu eräänlainen perinteisten japanilaisten taidemuotojen sulatusuuni. Teetaiteen harjoittajan tulee osata muun muassa kalligrafiaa ja *ikebanaa* eli kukkien asettelua. Tämän lisäksi teetaiteeseen liittyvät myös arkkitehtuuri ja keramiikka. Tässä artikkelissa aion käsitellä eräitä perinteisiä japanilaisia taiteenlajeja osana teetaiteen eli *chanoyun* kokonaisuutta. Ennen tätä esittelen käsiteltävät taiteenlajit lyhyesti. Tarkasteltavat taiteenlajit ovat kalligrafia, *ikebana* ja keramiikka. Lisäksi esittelen lopuksi lyhyesti teepuutarhan arkkitehtuuria ja teehuonearkkitehtuuria.

Kuten jo edellä mainitsin, tarjoaa *chanoyu* ihmisille mahdollisuuden nähdä useita perinteisiä taiteenlajeja koottuna yhteen. Suomessa teetaiteeseen on mahdollista tutustua esimerkiksi Ranuan Japani-talon teeviikolla, jolloin vierailta on mahdollisuus osallistua epämuodollisempaan teetilaisuuteen. Tämän lisäksi Suomen Chado Urasenke Tankokai yhdistys ry järjestää teetilaisuuksia Suomenlinnassa sijaitsevalla teehuoneella eli *chashitsulla*. Avointen ovien päivänä kuka tahansa pääsee tutustumaan teetilaisuuteen. Aloittelijan on myös mahdollista osallistua *chakai*-tilaisuuteen, joka ei vaadi syvällisempää tuntemusta teetilaisuuden etiketistä.

Japanissa teetaidetta voi opiskella erityisissä teekouluissa, jotka ovat maksullisia. Jokaisella koulukunnalla on oma koulunsa ja yleensä ihmiset valitsevat, minkä koulukunnan oppeja he haluavat noudattaa. Teekoulut eivät varsinaisesti kerro, kuinka paljon oppilaita niillä on, mutta esimerkiksi Urasenke-koulukunnalla arvioidaan olevan nykyään noin miljoona oppilasta. *Chadôn* eli 'teen tien' harjoittaminen ei kuitenkaan kuulu japanilaisen suosituimpiin vapaa-ajanviettopoihin. Vuodelta 2006 olevan tilaston mukaan japanilaiset käyttivät *chadôn* noin 30 päivää vuodessa. Vaikka teetaiteen harjoittaminen ei olekaan suosituimpia ajanvietteitä, on tee silti osa monen jokapäiväistä elämää tavallisen juoman muodossa.

## PERINTEISET TAITEENLAJIT

Ensimmäiseksi esiteltävä taiteenlaji on kalligrafia eli *shodô*. Kirjoitustaito tuli Japaniin Kiinasta, mutta tarkkaa tietoa siitä, milloin japanilaiset alkoivat käyttää *kanji*-merkkejä, ei ole. *Kanjit* ovat kiinalaisten kehittämä kirjoitusjärjestelmä, missä yksi merkki vastaa jotain tiettyä käsitettä. Tiedetään kuitenkin, että *kanjien* käyttö yleistyi buddhalaisuuden

tullessa Japaniin Kiinan ja Korean kautta. Lopulta *kanjeista* tuli Japanin virallinen kirjoitusjärjestelmä. Pelkkien *kanji*-merkkien käyttäminen ei ollut kuitenkaan kielten eroavaisuuksien vuoksi mahdollista, joten japanilaiset kehittivät omat *hiragana*- ja *katakana*-merkkinsä.

Kalligrafiaa on arvostettu taiteenlajina Japanissa jo pitkään. Kiinasta tulleet buddhalaismunkit harjoittivat kalligrafiaa ja heidän töitään ei arvostettu vain esteettisistä syistä, vaan myös niiden sisällön vuoksi. Japanilaiset harjoittivat aluksi kiinalaistyylistä kalligrafiaa, mutta Japanissa kehitettiin myös omia tyylejä. Näitä tyylejä ovat muun muassa *bokuseki* ja *onnade*. *Bokuseki* kehittyi zen-munkkien kalligrafiasta, kun taas *onnade*-kalligrafia perustuu *hiraganoihin*.

Koska kalligrafia tuli Japaniin buddhalaismunkkien mukana, olivat tekstit aluksi uskonnollisia. Toisaalta esimerkiksi *onnade*-tyyliä käytettiin lähinnä japanilaisen runouden kirjoittamiseen ja kyseistä tyyliä käyttivät vain naiset. Kalligrafia saattaa myös sisältää mietelauseita. Kalligrafiassa sekä *kanji*- että *kana*-merkit kirjoitetaan yleensä tyyllitellymmin, mikä vaatii tekijältä paljon harjoitusta ja myös taiteellista silmää. Kalligrafia vaatii paljon myös lukijalta, sillä *kanjien* ulkonäkö voi muuttua huomattavasti.

Toisena perinteisistä japanilaisista taiteenlajeista esittelen *ikebanan* eli kukkien asettelun. *Ikebana* tuli Japaniin 500-luvulla buddhalaisten munkkien mukana. Munkit uhrasivat kukkia Buddhalle tempeleissä. 600-luvulla **Omo no Imoko** perusti Japaniin maan ensimmäisen *ikebana*-koulun. Kuten kalligrafiassa ja teetaiteessa myös *ikebanassa* on useita eri tyyliuuntia. Nämä tyyliuunnat ovat syntyneet ajan kuluessa ja jaottelu perustuu historiallisiin ajanjaksoihin ja teoreettisiin eroavaisuuksiin. Suurimmat suuntaukset ovat *ikenobo*, *ko* (*koryu*), *ohara* ja *sogetsu*. Lisäksi myöhemmin on kehittynyt muun muassa moderni *zen* 'ei *ikebana* -tyyli.

*Ikebana*-tyyliä välillä on eroja siinä miten asetelmia tehdään. Vanhemmille tyyliuunnille tyypillistä on ollut kuitenkin esimerkiksi asetelman osien pariton lukumäärä. *Zen* 'ei *ikebana* -tyyli puolestaan hylkäsi vanhat säännöt. *Ikebana*-asetelmiin sisältyy myös symboliikkaa, johtuen sen buddhalaisesta alkuperästä. *Ikebana* oli Meiji-restauraatioon saakka lähinnä miesten harjoittama taidemuoto, mutta etenkin 1900-luvun alusta myös naiset ryhtyivät harrastamaan *ikebanaa*. *Ikebana*-koulujen johtajat ovat kuitenkin edelleen useimmiten miehiä. Nykyään erityisesti uudet, vapaammat tyyliuunnat ovat suosittuja.

Kolmantena ja viimeisenä esittelen lyhyesti japanilaisen keramiikan historiaa. Keramiikka on vanhin japanilaisista taiteenlajeista ja se kehittyi jo esihistoriallisella ajalla. Ensimmäiset keraamiset löydöt ovat peräisin Jōmon-kaudelta (noin 10 000 eaa. – 200 eaa.). Ajan kuluessa keramiikka on muuttunut ja kehittynyt. Erilaisten käyttöesineiden lisäksi on tehty esimerkiksi *haniwa*-patsaita, joita sijoitettiin Kofun-kaudella (300–552 jaa.) hautojen ympärille.

Aivan kuten keramiikassa yleisesti, myös teeastioiden valmistuksessa on ollut useita tyyliuuntia. Azuchi-Momoyama-kaudella (1576–1615) teetaide kehittyi siihen muotoon, missä sitä harjoitetaan myös nykyään. Samaan aikaan teekeramiikka eli kukoistuskauttaan. Teemestari **Sen no Rikyū**, joka kehitti teetilaisuuden nykyiseen muotoonsa, suosi *raku*-tyylin keramiikkaa, joka oli yksinkertaisempaa kuin esimerkiksi kiinalaisvalmisteinen hieno posliini. *Raku*-keramiikalle tyypillistä on epäsäännöllinen muoto ja lyijylasitus. Muotoilun epäsäännöllisyys johtuu siitä, että *raku*-keramiikka muotoillaan käsin. Lasituksesta puolestaan tulee epätasainen, koska esineet siirretään kuumasta uunista huoneenlämpöön viilenemään.

Muita Azuchi-Momoyama-kaudella kehittyneitä keramiikkatyylejä olivat muun muassa *bizen* (lasittamaton, puna-ruskea) ja *iga* (paksu lasitus, jossa on syviä halkeamia ja karhea pinta). Teekeramiikka sai myös vaikutteita korealaisesta keramiikasta. Useita korealaisia savenvalajia kutsuttiin tai jopa siepattiin Japaniin. Teekeramiikan kukoistukseen liittyy mahdollisesti myös se, että uusia tekniikoita tuli savenvalajien käyttöön. Kautta aikojen Japaniin on myös tuotu keramiikkaa muun muassa Kiinasta ja Koreasta, ja näitä esineitä on käytetty teetilaisuuksissa.

### *CHANOYU JA SHODÔ (KALLIGRAFIA)*

Kalligrafia on yksi teekouluissa opiskeltavista asioista. Tähän liittyy myös runouden ja zen-henkisten mietelauseiden tulkinnan harjoittelu. Teetilaisuutta varten valittu kalligrafiakäärö sijoitetaan *tokonomaan* eli teehuoneessa olevaan syvennykseen. Kalligrafiakäärö valitaan huolellisesti muun muassa tilaisuuden ja vuodenajan mukaan. Usein kalligrafiakäärössä oleva teksti edustaa myös teetilaisuuden teemaa. Teema voi olla esimerkiksi joku tärkeä tapahtuma kyseisen teekoulukunnan historiassa. Saapuessaan teehuoneeseen vieras tai vieraat lukevat kalligrafiakäärön tekstin ja pohtivat sen merkitystä. Käärössä ei siis arvosteta pelkästään sen visuaalista puolta.

Teemestari Rikyûn on kerrottu sanoneen, että kalligrafiakäärö olisi teetilaisuuden kaikista tärkein esine. Kaikkein eniten Rikyû arvosti zen-munkkien kalligrafiakääröjä ja runojen käytön Rikyû kielsi kokonaan pitäen sitä liian maallisena ja tunteita herättävänä. Toisaalta eräs toinen teemestari, **Jôô**, saattoi toisinaan sijoittaa *tokonomaan* myös runoutta buddhalaisten mietelauseiden sijaan. Tämä synnytti eräänlaisen runobuumin kirjoituskääröissä, ja johti lopulta edellä mainittuun käyttökieltoon. Eri tyyllisuunnilla voi kuitenkin olla erilainen käsitys siitä, millaisia kirjoituskääröjä teetilaisuudessa voidaan käyttää. Modernissa, johonkin tilaisuuteen rakennetussa teehuoneessa, käärön sijasta *tokonomassa* voi olla vaikkapa Power Point -esitys, jossa on vaihtuvia maisemia.



Kuva 1: Tokonoma-syvennys. Silja Keva

[http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material\\_bank/6\\_pictures/mb\\_japani/tokyo\\_tearoom\\_insi\\_de2\\_keva.jpg](http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material_bank/6_pictures/mb_japani/tokyo_tearoom_insi_de2_keva.jpg)

## CHANOYU JA IKEBANA

*Ikebana* on yksi teekoulussa opiskeltavista asioista. Kukka-asetelma sijoitetaan kalligrafiakäärön tavoin *tokonomaan*, eikä sen lähelle sijoiteta mitään, mikä voisi häiritä asetelmaa. Toisaalta on mahdollista yhdistää kukka-asetelma maalauksen kanssa ja näin pyrkiä luomaan vaikutelma jostain tietyntyylisestä paikasta. Kukka-asetelmaa ihailaan yhtä aikaa kalligrafiakäärön kanssa ja käärön tavoin asetelma voi edustaa teetilaisuuden teemaa.

Kukka-asetelma tehdään *ikebanan* sääntöjen ja vuodenajan mukaan, mutta se on myös alisteinen teehuoneen muulle koristelulle. Koska kukka-asetelma tehdään tiettyä teehuonetta varten, menettää se merkityksensä, jos se siirretään toiseen tilaan. Kaikki teehuoneessa olevat koristeet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. On hyvä muistaa, että teemestarin ja varsinaisen *ikebana-mestarin* tekemien kukka-asetelmien välillä on eroavaisuuksia. Jälkimmäisen asetelma on taidetta oikeissa puitteissa ja se vetoaa ihmisiin, koska sillä on niin läheinen suhde luontoon. Teemestari velvollisuus puolestaan päättyy kukkien valintaan, ja kukat saavat kertoa oman tarinansa.

## CHANOYU JA KERAMIikka

Keramiikka liittyy teetilaisuuteen hyvin läheisesti. Ainakin teen tarjoiluun käytettävä astia on aina keramiikkaa. Myös kukka-asetelman maljakko on usein keraaminen. Lisäksi keraamisia ovat mahdollisesti myös pidemmässä teetilaisuudessa tarjottavan *kaiseki-aterian* tarjoiluastiat. Jos teetaiteeseen haluaa syventyä, tulee kyseisen henkilön opetella tunnistamaan eri keramiikan lajeja. Teetilaisuudessa käytettävien astioiden ei tarvitse olla samalta ajalta, eikä edustaa samaa tyyliä.

Teen tarjoiluastian ihailuun on olemassa myös ohjeet. Tarjoiluastia tarkkaillaan tietysti kulmista. Jos vieraita on useampia, voi päävieras keskustella teetilaisuuden pitäjän kanssa käytettävästä astiasta. Erikokoisille teehuoneille on olemassa omia sääntöjä, siitä miten tiettyjä esineitä tulee tarkastella. Tässä artikkelissa ei ole kuitenkaan tarkoitus keskittyä teetilaisuuden hienompiin yksityiskohtiin.

Mainitseminen arvoista on vielä se, että teetaiteen harjoittajasta tulee tavallaan taiteen keräilijä. Teen harrastajat keräävät teetilaisuudessa käytettäviä esineitä. **Hideyoshi Toyotomin**<sup>1</sup> aikaan ylimystö järjesti teetilaisuuksia esitelläkseen omistamiaan harvinaisia ja arvokkaita esineitä. Tietystä tilaisuudesta käytettävät esineet valitaan tilaisuuden ja vieraiden mukaan. On myös merkillepantavaa, että hajonnutta tai epäsymmetristä esinettä ei heitetä pois. Itse asiassa tämän tyylinen epätäydellisyys voi nostaa kyseisen esineen arvoa.



Kuva 2: Teevälineistöä. Johanna Seppänen.

1 Hideyoshi (1536–1598) oli kiivasluonteinen, köyhän talonpojan poika, joka onnistui syntyperästään huolimatta nousemaan Japanin hallitsijaksi eli shōguniksi 1500-luvulla.

## TEEPUUTARHA ELI *ROJI*

Teepuutarha eli *roji* syntyi Azuchi-Momoyama-kaudella teetaiteen yleistyessä. Se on siirtymä tämän maailman ja ”teen maailman” välillä. Teepuutarhassa on kivistä aseteltu polku, jota pitkin vieras kulkee kohti teehuonetta. Tilaisuuden järjestäjä saattaa asettaa puutarhaan erityisiä polunmerkkäuskiviä (*sekimori ishi*), joilla osoitetaan mitä polkuja vieraan ei tule käyttää. Puutarhaa ei siis saa tutkia vapaasti, vaan sitä on tarkoitettu tarkkailla tietystä kulmasta. Etenkin suuremmissa teepuutarhoissa näkymä paljastetaan teetilaisuuteen tulijalle pikkuhiljaa. Teetilaisuuden ja teehuoneen tapaan, jokainen teepuutarha on ainutlaatuinen kokemus.

Teepuutarha jakautuu kahteen osaan: ulko-*rojiin* ja sisä-*rojiin*. Ensin vieras astuu portista ulko-*rojiin* ja kulkee myöhemmin toisen portin kautta ulko-*rojista* sisä-*rojiin*. Ulko-*roji* on eräänlainen odotustila ja se kuvastaa tätä maailmaa. Sisä-*roji* puolestaan kuvastaa ”teen maailmaa” tai ”toista maailmaa”. Sisä-*rojissa* sijaitsee muun muassa käsienpesuallas, *tsukubai*, ja itse teehuone. Teepuutarhaan liittyy sekä buddhalaista, että shintolaista symboliikkaa. Zen-buddhalaisuuden vaikutus näkyy ajatuksessa mielen puhdistamisesta kulkemalla polkua pitkin teehuoneeseen. Shintolaisuus puolestaan näkyy käsien ja suun pesemisessä ennen teehuoneeseen astumista.



Kuva 3: Tokiolainen teepuutarha. Silja Keva

[http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material\\_bank/6\\_pictures/mb\\_japani/Tokyo\\_tearoom3\\_keva.jpg](http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material_bank/6_pictures/mb_japani/Tokyo_tearoom3_keva.jpg)

Kuten yllä olevasta kuvasta voi huomata teepuutarha näyttää olevan luonnontilassa. Tämä vaikutelma on kuitenkin saavutettu tarkalla suunnittelulla. Teepuutarhaan valitaan ikivihreitä puita, eikä siellä ole lainkaan kukkivia kasveja tai puita. Teepuutarhassa on mahdollista käyttää joitain puita, jotka tekevät hedelmiä, mutta tämä ei ole kovin

tavallista. Teepuutarhan kasvien oksia voidaan taivuttaa haluttuun muotoon tai leikata. Leikkaamisella ei kuitenkaan tarkoiteta muotoon leikkaamista, mitä on tehty esimerkiksi eurooppalaisissa puutarhoissa. Tämä ei ehkä vastaa länsimaista käsitystä luonnonmukaisuudesta, mutta japanilaisten käsityksen mukaan luonnollisessa puutarhassa on läsnä myös keinotekoisuus eli ihmisen kädenjälki. Hyvän teeputarhan ei ole tarkoitus näyttää puutarhalta, vaan pikemminkin hoidetulta luonnolta tai metsältä.

## TEEHUONEARKKITEHTUURI

Teehuonearkkitehtuuri on eräs japanilaisen arkkitehtuurin muodoista. Teehuoneessa eli *chashitsussa* järjestetään teetaiteensääntöjen ja oppien mukaisia teetilaisuuksia. Kuten jo edellä mainitsin, teehuone sijaitsee teeputarhan perällä, mutta se on mahdollista sijoittaa myös rakennuksen yhteyteen. Näiden lisäksi on kehitetty koottavia ja purettavia teetiloja, joita voidaan käyttää erilaisissa teetilaisuuksissa. Perinteisessä teehuonearkkitehtuurissa on erotettavissa kolme eri suuntaa: *shoin*, *yojōhan* ja *sōan*. Arkkitehdit ovat myös suunnitelleet moderneja teehuoneita.

*Shoin*-tyylinen teehuone on kooltaan kaikista suurin eli yli 4,5 *tatamia* (yleisimmät koot ovat 8, 13 tai 19 *tatamia*). Nimensä tämän tyylin teehuone on saanut buddhalaistemppelien opiskelupaikasta, mutta arkkitehtoniset vaikutteet tulevat *sukiya*-arkkitehtuurista<sup>2</sup>. *Shoin*-teehuoneissa järjestetään muodollisia teetilaisuuksia. *Shoin*-tyylin teehuoneet ovat yleensä osa jonkin toisen rakennuksen kokonaisuutta, eivät erillisiä rakennuksia. *Sōan*-tyyliin teehuoneisiin verrattuna *shoin*-tyylin teehuoneet ovat avaria ja valoisia. Muita *shoin*-tyylin teehuoneille ominaisia piirteitä ovat muun muassa suuri *tokonoma*-alkovi, koristellut *fusuma*-liukuovet sekä kiinteä *chigaitana*-hyllykkö. Vaikka *shoin*-tyyli onkin loisteliain teehuonearkkitehtuurityyleistä, voi se eurooppalaisesta tuntua vaatimattomalta.

*Yojōhan*-tyylin teehuone on kooltaan 4,5 *tatamia* ja se on niin kutsuttu standardikokoinen teehuone. *Yojōhan*-tyylin teehuoneissa voidaan järjestää sekä muodollisia että epämuodollisia teetilaisuuksia. Tätä teehuonetyyliä voidaankin pitää *shoin*-tyylin ja *sōan*-tyylin välimuotona. *Yojōhan*-tyylin teehuoneissa saattaa olla erityyppisiä sisäkattoja, ja tälle tyylille on tyypillistä peittää maarappausseinät paperilla. Tämän tarkoituksena on estää vieraiden *kimonoiden* tai *obi*-vyön rispaantuminen.

*Sōan*-tyylin teehuone on kooltaan kaikista teehuonetyypeistä pienin. Ne ovat aina alle 4,5 *tatamia* ja tyypillisimmät koot ovat 3, 2 tai 1  $\frac{2}{3}$  *tatamia*. *Sōan*-tyylin teehuoneita kutsutaan myös *wabi*-teehuoneiksi, sillä nimitys korostaa niiden karuja ja vaatimattomia materiaalivalintoja sekä pientä kokoa. Teemestari Rikyū suosi *sōan*-tyylisiä teehuoneita, vaikka hän todennäköisesti myös suunnitteli Hideyoshin kultaisen teehuoneen. Tämä teehuone oli poikkeuksellinen, koska sen pinnat oli päällystetty *tatameja* lukuun ottamatta kokonaan lehtikullalla. *Tatamit* oli puolestaan päällystetty karmiininpunaisella sametilla. Kultainen teehuone oli siirrettävä ja Hideyoshi rakennutti sen todennäköisesti osoittaakseen poliittista ja taloudellista mahtiaan.

Tyypillisemmät *sōan*-tyylin teehuoneet ovat pieniä, hämäriä erillisiä rakennuksia. Arkkitehtonisia vaikutteita otettiin maaseudun rakennuksista (paksu ruokokatto ja maarappausseinät). *Sōan*-tyylin teehuoneisiin kuljetaan sisään matalasta *nijiriguchi*-ovesta,

2 *Sukiya*-arkkitehtuuri on yksityiskohtaisempi ja koristeellisempi version *shoin*-arkkitehtuurista, joka kehittyi Japanissa Muromachi-kaudella (1338–1573). *Sukiya*-tyyliset rakennukset suunniteltiin alun perinkin asumiskäyttöön, joten ne olivat yleistunnelmaltaan rennompia ja epämuodollisempia. *Sukiya*-arkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä olivat esimerkiksi kellomaiset suippokärkiset ikkunat ja metalliset koristellut naulansuojukset ja ovien kädensijat.

kun taas edellä mainittuihin suurempiin ja muodollisiin teehuoneisiin kävellään sisään. Muita *sōan*-tyylille tyypillisiä piirteitä ovat muun muassa ikkunoiden ulkopuolella oleva *renjimado*-pilaristo ja teehuoneessa käytettävä keskipilari. Teehuoneen visuaalista ilmettä voidaan muuttaa esimerkiksi ikkunoiden sijoittelun avulla. Sen lisäksi ikkunoiden sijoittamisella pyritään luomaan juuri oikea valon ja varjon suhde, sillä *sōan*-tyylissä hämäryys on keskeinen esteettinen elementti.



Kuva 4: Nijiriguchi-ovi. Silja Keva.

[http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material\\_bank/6\\_pictures/mb\\_japani/Tokyo\\_tearoom\\_ent](http://www.asianet.fi/asianet/english/databases/material_bank/6_pictures/mb_japani/Tokyo_tearoom_ent)



*ering\_keva.jpg*

Modernit teehuoneet voivat edustaa mitä tahansa edellä mainituista tyypeistä. Ne voivat esimerkiksi olla siirrettäviä kuten Kultainen teehuone tai jonkin rakennuksen yhteyteen sijoitettuja, kuten *shoin*-tyylin teehuoneet. Teehuone voi olla täysin moderni, mutta on myös mahdollista, että siinä on yhdistetty perinteistä ja modernia teehuonearkkitehtuuria. Erityisesti siirrettävien teehuoneiden kohdalla mielikuvitusta voi käyttää vapaasti. Jonkin tilaisuuden yhteydessä järjestettävät teedemonstraatiot tuovat teetaiteen lähemmäs nykypäivän japanilaista nuorisoa. Moderneissa teehuoneissa ja -tiloissa järjestetyt tilaisuudet ovat epämuodollisia, eikä tilaisuudessa kävijän ole tarvinnut perehtyä teetaiteen sääntöihin.

## LOPUKSI

Edellä olen pyrkinyt esittelemään joitakin perinteisiä japanilaisia taiteenlajeja osana teetaiteen kokonaisuutta. Teetaiteen ja muiden taiteenlajien suhde vaikuttaa jopa melko monimutkaiselta. Kuitenkin uskon, että myös aloittelija pystyy nauttimaan epämuodollisemmissakin teetilaisuudessa esille tuotavista taiteenlajeista. Ehkä teetilaisuudessa nähty kaunis kukka-asetelma esimerkiksi innostaa sen nähneen henkilön tutustumaan perusteellisemmin *ikebanaan*, vaikka itse teetaiteeseen ei haluaisikaan syventyä.

Eri taiteenlajeihin liittyy uskonnollisten juurien takia paljon symboliikkaa, mutta jokainen voi yrittää ymmärtää niitä omalla tasollaan. Kukka-asetelman tai teehuoneen arkkitehtuurin esteettisyydestä voi nauttia myös ilman perehtymistä kaikkiin teetaiteen yksityiskohtiin.

## LÄHTEET

### Kirjalliset lähteet

- |                    |  |
|--------------------|--|
| Cort 2003          | Cort, Louise Allison ”Shopping for pots in Momoyama Japan”. <i>Japanese Tea Culture. Art, history and practice</i> , s. 61–86. Edited by Morgan Pitelka. RoutledgeCurzon, New York, 2003.                              |
| Eväsoja 2008       | Eväsoja, Minna, <i>Bigaku – Japanilaisesta kauneudesta</i> . Tammi, Helsinki 2008.   |
| Nishi– Hozumi      | Nishi, Kazuo; Hozumi Kazuo, <i>What is Japanese Architecture? A survey of traditional Japanese architecture</i> . Translated, adapted, and with an introduction by H. Mack Horton. Kodansha International, Japan 1985. |
| Okakura 1989       | Okakura, Kakuzo, <i>The Book of Tea</i> . Foreword and afterword by Soshitsu Sen XV. Kodansha International, Japan 1989.   |
| Pitelka 2003       | Pitelka, Morgan, ”Introduction to Japanese Tea Culture”. <i>Japanese Tea Culture. Art, history and practice</i> , s. 1–18. Edited by Morgan Pitelka. RoutledgeCurzon, New York, 2003.                                  |
| Stanley-Baker 2000 | Stanley-Baker, Joan, <i>Japanese Art</i> . Revised and expanded edition 2000. Thames & Hudson, London 1984, 2000.  |

*Tea Etiquette for Guests*. Supervised by Soshitsu Sen XV. Translated by Alfred Birnbaum. Tankosha, Kyoto 1993.

#### Sähköiset lähteet

*Cha-no-yu (Tea Ceremony)*. *O-Cha Net*. World Green Tea Association. <http://www.o-cha.net/English/cup/pdf/26.pdf> (luettu 28.2.2010).

*Floral decoration*. *Encyclopædia Britannica*. *Encyclopædia BritannicaOnline*. *Encyclopædia Britannica*. <http://search.eb.com/eb/article-73814> (luettu 22.2.2010).

*Hinnasto*. Tankokai Finland. <http://www.urasenke-finland.org/hinnasto.shtml> (luettu 28.2.2010).

*Ikebana*. *Encyclopædia Britannica*. *Encyclopædia BritannicaOnline*. *Encyclopædia Britannica*. <http://search.eb.com/eb/article-9042095> (luettu 22.2.2010).

*Japanese calligraphy*. *Encyclopædia Britannica*. *Encyclopædia BritannicaOnline*. *Encyclopædia Britannica*. <http://search.eb.com/eb/article-9471220> (luettu 22.2.2010).

*Raku ware*. *Encyclopædia Britannica*. *Encyclopædia Britannica Online*. *Encyclopædia Britannica*. <http://search.eb.com/eb/article-9062544> (luettu 5.3.2010).

*Results on Leisure Activities for Japan (Questionnaire A) - Hobbies and Amusements – Table 59*. Statistics Bureau. <http://www.stat.go.jp/english/data/shakai/2006/koudou-a/zenkoku/zuhyou/b059.xl> (luettu 28.2.2010).

*Teen tie*. Urasenke Tankokai Finland. <http://www.urasenke-finland.org/chado.shtml> (luettu 28.2.2010).

#### Kuvat

Finnish University Network for Asian Studies.

[http://www.asianet.fi/asianet/english/materialbank/materialbank\\_2.html](http://www.asianet.fi/asianet/english/materialbank/materialbank_2.html) (luettu 28.2.2010).

Johanna Seppänen. Yksityiskokoelma.